

Piotr Jerzy Migdał

Spożywanie alkoholu przez nieletnich jako czynnik nieprzystosowania społecznego w świetle badań nad alkoholizowaniem się dzieci przeprowadzonych w Bochni

Streszczenie

Przedmiotem pracy jest spożywanie alkoholu przez nieletnich jako czynnik nieprzystosowania społecznego w świetle badań nad alkoholizowaniem się dzieci przeprowadzonych w Bochni.

Rozdział I p.t. „Niedostosowanie społeczne nieletnich ze szczególnym uwzględnieniem alkoholizowania się młodzieży i dzieci” jest próbą przedstawienia definicji nieprzystosowania społecznego, genezy zjawiska, a także rolę czynników środowiskowych, biopsychicznych i sytuacyjnych w genezie nieprzystosowania społecznego. Przedstawiono wpływ środowiska rodzinnego, szkoły, grup rówieśniczych, czynników biologicznych, jako czynników mające znaczny wpływ na nieprzystosowanie społeczne nieletnich, w szczególności objawiające się sięganiem przez nieletnich po alkohol lub spowodowane sięgnięciem dzieci po ten napój.

W rozdziale II p.t. „Prawne środki przeciwdziałaniu przestępczości i demoralizacji nieletnich” zaprezentowano specyfikę postępowania w sprawie nieletnich. W pierwszej kolejności omówiono genezę odrębnego postępowania w sprawach nieletnich, podstawy aksjologiczne zamieszczone w Konstytucji oraz regulacjach międzynarodowych. Następnie zaprezentowano obecnie obowiązujące regulacje normatywne, także w kontekście innych ustaw oraz ukazano rozmiary problemu w praktyce funkcjonowania systemu.

Rozdział III p.t. „Metodologia badań” zawiera opis metodologii badań. Zamieszczono w nim metody, techniki i narzędzia zbierania materiału, metodologię opracowania technicznego zebranych materiałów badawczych, zagadnienia związane z przedmiotem, miejscem, czasem badań, doбором próby badawczej oraz przedstawiono zakładane cele i hipotezy.

Rozdział IV p.t. „Spożywanie napojów alkoholowych przez nieletnich w Bochni – prezentacja wyników badań przeprowadzonych w latach 1913, 1967, 1990 i 2015” obejmuje całościową analizę zebranego materiału badawczego.

Rozdział V p.t. „Zmienne i niezienne trendy w rozmiarach i cechach problemu

kontaktów nieletnich z alkoholem na przestrzeni 1913, 1967, 1990 i 2015 r. – próba porównań” ukazują zmiany jakie zachodziły na przestrzeni ponad 100 lat na terenie miasta Bochnia w kwestii spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież w wieku 11-14 lat. Ukazano relacje pomiędzy poszczególnymi badaniami, tak w ujęciu szczegółowym jak i całościowym.

Rozdział VI p.t. „Środowiskowe uwarunkowania socjalizacji nieletnich w świetle badań bocheńskich” to ukazanie determinantów środowiskowych i innych, socjalizacji nieletnich w świetle badań bocheńskich.

Pracę kończą wnioski, których tezą przewodnią, popartą wynikami badań, jest stwierdzenie, iż na przestrzeni ponad stu lat obserwowane są pozytywne tendencje w zakresie pierwszych kontaktów z alkoholem dzieci w wieku 11-14 lat. Te pozytywne tendencje, są jak się wydaje, skutkiem przemian w postrzeganiu problemu, głównie przez rodziców, ale także pozostałe środowiska wychowawcze, coraz bardziej świadomych niebezpieczeństw związanych z szeroko pojętymi negatywnymi skutkami spożywania alkoholu przez nieletnich. Niestety rzeczywiste postawy wobec alkoholu, świata ludzi dorosłych, są rozbieżne z deklarowanymi, co skutkuje następczo w miarę dorastania, wzrostem krytycyzmu u dzieci i zmianą ich postaw z negujących alkohol na naśladownicze po niego sięganie.

Sposoby walki z problemem niedostosowania społecznego nieletnich, powstałego na gruncie, między innymi kontaktów z alkoholem są wielorakie, obejmują także sięganie po przepisy prawa, w tym prawa karnego. Ich skuteczność w obecnym kształcie jest jednak problematyczna, z uwagi na brak skutecznych rozwiązań systemowych.